

Lausunto

22.08.2024

Asia: VN/19970/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta annetun lain kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiasta seuraavaa.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (Ara) lakkauttaminen on yllättävä ja nopeasti toteuttava poliittinen päätös, jota SAK ei kannata. Ara:ssa on käyty jo viime keväänä yt-neuvottelut ja viraston lakkauttaminen johtaa paitsi hallinnolliseen murrokseen, myös uusiin yt-neuvotteluihin viraston työntekijöiden osalta. Muutos on siten raskas asuntopolitiikan parissa työskenteleville viranomaisille, mikä voi heikentää kyseisten viranomaisten toimintaa. Ara:n siirto osaksi ministeriötä voi kieltämättä mahdollistaa pitkällä aikavälillä hallinnon tehostamista, mutta myös odottamattomia epätoivottuja seurauksia.

Valtioneuvoston asettaman työryhmän julkaisemassa raportissa (Julkisesti tuetun asuntotuotannon merkitys ja kehittäminen 2020-luvulla) esiteltiin useita perusteltuja asuntopolitiikan kehitysehdotuksia. Raportissa ei kuitenkaan nähdäksemme suositeltu nyt toteutettavaa hallinnollista muutosta. Esityksen perustelut myös Ara:n henkilöstömäärän suhteen ovat epäselviä, sillä viraston henkilöstömäärä eivät pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna ole muuttuneet merkittävästi.

Sen sijaan viitatussa raportissa korostetaan, että asuntopolitiikassa tarvitaan nimenomaisesti pitkäjänteisyyttä ja ennakointia. Ara:n siirto osaksi ministeriötä on tätä vasten yllättävä päätös, vaikka toiminnan onkin tarkoitus jatkaa keskeytyksettä. Toiminnan häiriöiden mahdollisuus on kuitenkin aito, koska muutos on tarkoitus toteuttaa hyvin nopealla aikataululla.

Viraston sulauttaminen osaksi ministeriötä tuo Ara:n ja valtion asuntorahaston (Var) tiiviimmin osaksi valtion budjettitaloutta, mikä voi tehdä vaikeammaksi pitkäjänteisen asuntopolitiikan rahoittamisen. Toisaalta Var:in tulot ja menot ovat jo entuudestaan epätasapainossa, joten jonkinlaisia poliittisia päätöksiä järjestelmän turvaamiseksi on välttämätöntä tehdä.

Kun asuntopolitiikka kytketään yhä tiiviimmin osaksi valtion budjetointia ja poliittista ohjausta, asuntopolitiikan tavoitteet voivat jäädä jalkoihin. Pitkäjänteisyyden lisäksi työryhmän raportissa korostetaan asuntopolitiikan ensiarvoisen tärkeää roolia esimerkiksi asunnottomuuden ja segregaaation ehkäisemisessä. Kun hallitus samanaikaisesti on leikannut asumistukea, joka on toinen hyvin merkittävä kohtuuhintaiseen asuntotarjontaan liittyvä politiikkainstrumentti, tuetun asuntotuotannon merkitys vain korostuu.

Asuntopolitiikkaa kehitettäessä SAK pitää tärkeänä, että asuntopolitiikka pidetään arvossaan. Asuntopolitiikka on paitsi keino ehkäistä sosiaalisia ongelmia, myös työkalu suhdannepolitiikassa. Tämän lisäksi asuntomarkkinoilla on kiinteä yhteys työmarkkinoiden toimintaan, kaupunkiseutujen kasvuun ja viime kädessä talouskasvuun.

Laaka Mari
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry